

ESTHER

1 A nga bo na, melu me ya Assuérus (nyina a ne Assuérus a nga jôô ataté Inde akekui Éthiopie, a nga jôô mesi ntet a mewôm mebaé a zañbwa). 2 melu mete, éyoñ njô bôt Assuérus a nga to éto njôane ya éjôé jé, nje éte é nga to Suse nda njô bôt, 3 mbu lale ya a nga jôô wô, a nga bo bivete bié bise a bebo bisaé bé ésulane bidi ; ngule ya Perse a Médie, bôt be nga bialé bito ya дума a bivete ya mesi, be mbe be nye ; 4 éyoñ a nga liti akume ya étôto' éjôé jé a дума ya étua étôto'o jé melu abui, melu ntet a mewôm mwom. 5 Eyoñ melu mete me nga man, njô bôt a nga bo bôte bese be nga to Suse nda njô bôt ésulane bidi, ba be be ne anen a ba be ne tyôtyoé, melu zañbwa, nseñe ya afupe ya nda njô bôt. 6 Biôm bi nga tyele bi mbe bindelé bi to éfumulu, a nyôl abomenjañ, a évindi, ntiñetan a minkole ya mbamba ndombo a évele ane metyi bi mbe nlatan a mekom me argent, bi tyele mekône ya mbamba mekok : bito bi mbe mboan a or a argent, bi nga tele si ya mbamba meko'o me mbe évele, a éfumulu, a nyôl or, a évindi. 7 Ane be nga ve be biôm b'anyu a bilaé ya or (bilaé bite bi mbe mevale meva), a vin jô bôt ve abui, aval ane njô bôt a wô'ô ve. 8 Nyuan ôte ô mbe aval ane atiñ e mbe ; te ke môt a mbe ngule ya tindi : amu nalé njô bôt a nga tiñeti bivete bise ya nda jé na, b'aye bo aval ane môt ase a kômbô.

9 Nalé fe Vasthi nga njô bôt a nga bo binga ésulane bidi nda njô bôt, nje éte é mbe nda njô bôt Assuérus. 10 Môse zañbwale, éyoñ nlem njô bôt ô nga yen mvaé amu vin, ane a nga jô Mehuman, Biztha, Harbona, Bigtha, Abagtha, Zéthar, a Carcas, beba'ale nda zañbwa mbe bete be nga bo be bo' ésaé vôm njô bôt Assuérus a to, 11 be zu Vasthi nga njô bôt vôm njô bôt a to a be'e couronne njô bôt, a liti bôt a bivet abeñe dé ; amu a mbe abeñe ya yene mis. 12 Ve Vasthi nga njô bôt a nga bene zu aval ane njô bôt a nga jô beba'ale nda : ajô te nde njô bôt a nga dañe yaa, a ayaa dé e nga yôñ nye nlem.

13 Nde njô bôt a nga jô beyeme mam, ba be nga bo be yeme' biyoñ (amu nalé ate e mbe éyem njô bôt mfa'a ya ba bese be nga yem memvinda a ntyi'ane mejô ; 14 ba be nga to nye fefe be mbe Carschena, Schéthar, Admatha, Tarsis, Mérès, Marsena, Memucan, bivete zañbwale ya Perse a Médie, mbe be nga bo be yene' asu njô, mbe be nga to ôsu éjôé jé), na, 15 Bi aye bo Vasthi nga njô bôt aya, ane d'ayiane metiñ, amu a nji bo njôane njô bôt Assuérus a nga jô beba'ale nda ? 16 Ane Memucan a nga yalan vôm njô bôt a nga to a bivete na, Vasthi nga njô bôt a nji bo njô bôt étam abé, ve a nga bo fe bivete bise, a bôte bese be ne mesi me njô bôt Assuérus mese. 17 Amu mboan nga njô bôte wu w'aye yane binga bese na, be yene beyôm bap jôme ya biasé, éyoñ foé j'aye ke na, Njô bôt Assuérus a nga jô na, be zu Vasthi nga njô bôt vôm a to, ve a nji zu. 18 Môse wu binga ya bivete ya Perse a Médie, ba be nga wô'ô mboan nga njô bôt b'aye yalane bivete bi njô bôte bise nalé. Nalé ate ébiasé a ayaa bi aye bo abui. 19 Nge njô bôt a nye'e nalé, a kañese'e na atiñ njô bôt e ke, e so'o be émien, a kañese na e tiliban metiñe me bôte ya Perse a Médie été, mme mete me ne te kôñelan, na, Vasthi a ye bo te fe zu vôm njô bôt Assuérus a to ; a njô bôt a va'a minga mfe éto nga njô bôt, nyô a dañe nye. 20 Eyoñ atiñ njô bôt a ye ve d'aye kateban éjôé jé ése (amu é ne anen), binga bese b'aye semé beyôm bap, ja'an be ne anen ja'an be ne tyôtyoé. 21 Ane njô bôt a nga nye'e njôan ôte a bivet ;

ane njô bôt a nga bo aval ane Memucan a nga jô: 22 amu a nga lôm bekalate mesi me njô bôte mese, si se a ntilane ya été, bôte bese a minkobô miap, ane mô t ase a ye jô nda jé, a kobô nkobô ya ayoñe dé.

2 Mam mete me maneya, éyoñ ayaa njô bôt Assuérus e nga voé, ane a nga simesane Vasthi, a jam a nga bo, a jam e mbe ntiñtan mfa'a wé. 2 Ane bebo bisaé be njô bôt be nga bo be bo'o nye ésaé be nga jô na, Kañese'e na be jeñ njô bôt bengone be binga b'adañ abeñ: 3 njô bôt a telé'é bôt mesi mese ya éjôé jé, na, be sulan mbamba bengone be binga bese Suse nda njô bôt, nda binga, be Hégaï mba'ale nda njô bôt, nnye a wô'ô' ba'ale binga ; a kañese na, be ve be biôme ya fubu menyôle map ; 4 a ngone minga njô bôt a nye'e é bo'o nga njô bôt éjiane Vasthi. Ane njô bôt a nga nye'e jam ete ; ane a nga bo nalé.

5 Mone Bejuif éziñ a mbe Suse nda njô bôt, a mbe jôé na Mardochée, mone Jaïr, mone Schimeï, mone Kis, môte ya Benjamin, 6 nnye ate be nga soo nye Jérusalem ba be minkôm be nga soo mie nsamba Jeconia njô bôte ya Juda, nnye ate Nebucadnetsar njô bôte ya Babylone a nga soo nye. 7 Ane a nga yale Hadassa, nnye ate a ne Esther, ngon ésa mongô wé : amu a mbe te ke ésa, te ke nyia, a ngone minga éte é mbe mvaé a abeñ ; éyoñ ésa wé a nyia be nga wu, Mardochée a nga nyoñe nye ane ngo jé.

8 Nde a nga bo na, éyoñ be nga wô' atañ njô bôt a njôane wé, éyoñ abui bengone be binga e nga sulane Suse nda njô bôt, vôm Hégaï a nga ba'ale be, ane be nga ke Esther nda njô bôt, vôm Hégaï mba'ale binga a nga bo a ba'ale'e. 9 Ane a nga nye'e ngone minga éte, ane a nga yen mvam be nye ; ane a nga ji'a ve nye biôme ya fubu nyôle jé, a mengape mé, a bengone be binga zañbwale ya nda njô bôt a nga yiane nyoñ : ane a nga ke nye a bengone be binga bé vôm a nga dañ mvaé nda binga. 10 Esther a nji kate foé ajô ya bôte bé a mvoñe bôte jé ; amu Mardochée a nga lepe nye na, a bo te kate foé ya ajô te. 11 Ane Mardochée a nga bo a wulu'u môse mise mbé yôp nseñe ya nda binga, a kômbô yem ane Esther a boya, a jam d'aye bo nye.

12 Nde te éyoñ atyele ya ngone minga ése e nga kpwan ane a ye ke be njô bôt Assuérus, éyoñ be maneya bo nye aval ane metiñe ya binga me né, ngon awôm a ébaé (amu nalé ate melu ya fubu menyôle map me nga man, ngon ésamán a mbone myrrhe, a ngon ésamán a biôm bi ne mbamba menyum a biôm binga be nga bo be fubu'u bie menyôle map), 13 éyoñ éte ngone minga é nga bo é za'a be njô na : Jôm ése a kômbô be nga ve nye je, a ke je éyoñ a kôlô nda binga a ke nda njô bôt. 14 A kele' mam me ngô'é, tyé kpwa a bulan a ke nda binga baa, vôm Schaaschgaz mba'ale nda njô bôt a nga bo a ba'ale'e, nnye ate a nga bo a ba'ale'e binga be nji bo nya nlu'ane : a nji fe beta ke vôm njô bôt a to, ve nge njô bôt a nga nye'e nye, a loene nye jôé. 15 Nde te éyoñ atyele Esther, ngon Abichail ésa mongô Mardochée, nyô a nga nyoñe nye a bo nye ngo jé, e nga kpwan ane a ye ke be njô bôt, a nji jeñe jôm, ve jôm Hégaï mba'ale nda njô bôt, mba'ale binga, a nga lepe nye. Ane Esther a nga yen mvam be bôte bese be nga yene nye.

16 Nalé ate be nga ke Esther be njô bôt Assuérus nda njô bôte jé, ngon awômo, nje éte é ne ngone Tébeth, mbu zañbwale ya a nga jô wô. 17 Ane njô bôt a nga nye'e Esther a dañe binga bese, ane a nga

yen mvaé a mvam mise mé a dañe bengone be binga bese; nalé ate a nga jalé nye couronne njô bôt nlô, a bo nye nga njô bôt éjiane Vasthi. 18 Eyoñ éte njô bôt a nga bo bivete bié bise a bebo bisaé bé beta ésulane bidi, nje éte é mbe ésulane bidi Esther; ane a nga ve awo'an mfa'a ya mesi, a ve biôm, aval ane njô bôt a wô'ô ve.

19 Eyoñ bengone be binga be nga sulan éyoñe baa, éyoñ éte Mardochée a nga to mbé njô bôt. 20 Esther a ngenan te kate foé ya mvoñe bôte jé nge bôte bé; aval ane Mardochée a nga jô nye: amu Esther a nga bo aval ane Mardoché a nga jô nye, aval ane éyoñ a nga yale nye. 21 Melu mete, éyoñ Mardochée a nga to si mbé njô bôt, beba'ale nda njô bôte bebaé, Bigthan a Téresch, bôte ya ba be nga bo be ba'ale'e mbé, be nga yaa, a jeñ ane b'aye bo njô bôt Assuérus jam. 22 Ane Mardochée a nga yeme jam ete, nnye ate a nga kate de Esther nga njô bôt; ane Esther a nga kate de njô bôt a tote jôé Mardochée. 23 A éyoñ be nga fase jam ete, a yene na e mbe nalé, be bebaane be nga tyeléban élé yôp: ane jam ete e nga tilibane kalate ya minkañete mi mam vôm njô bôt a nga to.

3 Eyoñ mam mete me nga man, ane njô bôt Assuérus a nga nene Haman mone Hammedatha môte ya Agag, ane a nga bete nye, a télé éto jé yôp a dañe bivete bise ba be be be nga to. 2 Ane bebo bisaé be njô bôt bese, be nga to mbé njô bôt, be nga kumbu si, a kañe Haman; amu njô bôt a nga jô nalé mfa'a wé. Ve Mardochée a nji kumbu si, nge kañe nye. 3 Ane bebo bisaé be njô bôt, be nga to mbé njô bôt, be nga jô Mardochée na, Amu jé w'abiasé atĩñ njô bôt? 4 Nde a nga bo na, éyoñ be nga kobô nye nalé môse mise, ve a nga bo te wô'ô be, ane be nga kate Haman, a yen nge mboane Mardochée w'aye kabe: amu a nga kate be na, ane mone Bejuif. 5 Eyoñ Haman a nga yene na Mardochée a nki kumbu si, nge kañe nye, éyoñ éte Haman a nga dañe yaa. 6 Ve a nga biasé na a bo Mardoché étam jam; amu be nga liti nye bôte be Mardochée: ajô te Haman a nga jeñ ane a ye jiane Bejuif bese be nga to vôm ase éjôé Assuérus ése, mbe bete be mbe bôte be Mardochée.

7 Ngone ya ôsu, nje éte é ne ngone Nisan, mbu awôm a baa njô bôt Assuérus a nga jôô wô, be nga bo Pur, e ne na, asimba, vôm Haman a nga to, môse mise a ngon ése, akekui ngon awôm a baa, nje éte é ne ngon Adar. 8 Ane Haman a nga jô njô bôt Assuérus na, Ayoñ éziñ e ne va e maneya mialane vôm ase a be to be bôt mesi mese ya si jôé; a metiñe map me ne aval afe, te ane ma ya bôte bese; nalé fe be ne te ba'ale metiñe me njô bôt: ajô te e nji volô mame ya njô bôte na a jibi be. 9 Nge njô bôt a nye'e, be tili'i na be jiane be: a m'aye ya'ane betalent be argent toyini awôm mo me ya ba b'aba'ale bisaé bi njô bôt, be ke be menda me akum me njô bôt. 10 Ane njô bôt a nga vaa élonde jé wo wé, ave je Haman mone Hammedatha môte ya Agag, nsiñe Bejuif. 11 Ane njô bôt a nga jô Haman na, Me veyo wo argent, nalé fe bôte bete, ô bo be ane ô lô na e ne mvaé.

12 Ane be nga loene bitili bekalate be njô bôt ngone ya ôsu, môs awôm a lale ya été; ane e nga tiliban aval ane mam mese Haman a nga jô bivete bi njô bôt, a bengovina be nga jôô si ése, a biwôlô bi bôte ya ayoñ ese, si se aval ane ntilane ya été, ayoñ ese nkobô wop; e nga tiliban be tote jôé njô bôt Assuérus, ane ô nga veban ndeme ya élonde njô bôt. 13 Ane bekalate be nga lômbane mesi me njô bôte mese a bôt be nga kalane be na, be jian, a wôé, a mane Bejuif bese, bongô a benya bôtô besese'e, ayôme bongô a binga, môse wua, ñwô ôte ô mbe môs awôm a lale ngon awôm a baa, nje éte é ne ngon Adar, a nyoñe biôm be nga sa be. 14 Kalate a mbe ntilane na, atiñ e katebane si se, a nga yiane bôte bese na, be tabe nkôman môs ôte. 15 Bôt be nga kalane be be nga ke avô amu atiñ njô bôt, ane atiñ ete e nga katebane Suse nda njô bôt. Njô bôt ba Haman be nga to si be nya'ak; ve nlame ya Suse ô nga to fe'e ne vema.

4 Nde te Eyoñ Mardochée a nga yeme mam mese me nga boban, ane Mardochée a nga nyape mengômesane mé, a jaé nkuta a woban asup, a kui atan zañ nlam, a yône tyiñe yôp a dañe yi; 2 ane a nga zu ja'an mbé yôp njô bôt: amu te ke môt a mbe ngule ya nyin mbé njô bôt a be' nkuta. 3 A si se, vôm ase atiñ njô bôt a njôane wé bi nga kui, abui miñyôn e mbe valé vôm Bejuif be nga to, a mbômbane zaé, a du, a miñyôn; a bôt abui be nga be'e minkuta a bômbô asup été.

4 Ane bengone be binga be Esther a beba'ale nda bé be nga zu kate nye jam ete; ane nga njô bôt a nga dañe wô'ôlun: ane a nga lôm ngômesane ya jalé Mardochée, a vaa nye nkuta wé; ve a nji nyoñe je. 5 Ane Esther a nga loene Hathac, môte wua ya beba'ale nda njô bôt, nnye ate a nga telé na a ba'ale nye, a jô nye na a ke be Mardochée, a yem ane jam ete e mbe, a mau jé e nga boban. 6 Nalé ate Hathac a nga ke be Mardochée beta nseñe ya nlam, ñwô ôte ô mbe mbé yôpe ya nda njô bôt. 7 Ane Mardochée a nga kate nye mam mese me nga bo nye, a abime tañe moné Haman a nga tiñeti na a ye ve menda me akum me njô bôt amu ajô Bejuif, be jiane be. 8 Nalé fe a nga ve nye kalate ya ntilane ya atiñ e nga katebane Suse na, be jiane be, a liti nye Esther, a kate nye foé ya ajô te, a lepe nye na a yiane ke nyine vôm njô bôt a né, a ja'é nye, a sili nye vôm a to, amu ajô ya bôte bé.

9 Ane Hathac a nga zu kat Esther mejô me Mardochée. 10 Ane Esther a nga kobô Hathac, a lôme nye a ke kate Mardochée na: 11 Bebo bisaé be njô bôte bese, a bôte ya mesi me njô bôt, b'ayeme na, môt ase, ja'ane fam ja'ane minga, a ye zu vôm njô bôt a to nda été, nyô be nji loen, atiñe da e ne mfa'a wé ve na, b'aye wôé nye, vengevenge ve ba njô bôt a ye sam ntum or, nde a ye nyiñ: ve me nto melu mewôm melale ma, be nji loene me na me nyine vôm njô bôt a to. 12 Ane be nga kate Mardochée mejô me Esther.

13 Ane Mardochée a nga jô be be bulane ke jô Esther na, Womien te simesane na w'aye nyiñ nda njô bôt, a dañe Bejuif bese. 14 Amu na nge w'aye fo'o tabe évôl éyoñe ji, wôna mvolan a ényiñ bi aye so Bejuif vôm mfe, ve wo a bôte ya nda éso wôé mi aye jañ: a za a yem nge ô nga bo te zu éto ya njô bôt amu ajô ya avale môse di? 15 Ane Esther a nga jô be be bulane ke kate Mardochée na, 16 Kele' sulane Bejuif bese be

to Suse vôme wua, a mi bômbane zaé amu ajô dam, a bo te di jôm nge nyu môse mila, alu ba môs: ma fe a bengone be binga bam bi aye bômbô zaé aval ete; nalé m'aye ke nyine vôm njô bôt a to, jam e nji bo ane atiñ e né: nge me ke me ñwu, me wôé. 17 Nalé ate Mardochée a nga ke mfa'a a nga ke, a bo mam mese Esther a nga jô nye.

5 A nga bo na môse lale, Esther a nga jaé ngômesan njô bôte jé, a tebe nseñe ya nda njô bôt été, zôsô nda njô bôt: a njô bôt a nga to éto njô bôte jé nda njô bôt; zôsô vôm b'anyin nda. 2 E nga bo na, éyoñ njô bôt a nga yen Esther nga njô bôt a tele nseñ, ane a nga yen mvam be nye; ane njô bôt a nga sam Esther ntum or a nga bili mo. Nalé ate Esther a nga subu bebé, a nambe asu ntum. 3 Ane njô bôt a nga jô ye na, W'ayi jé, A Esther nga njô bôt? A za jômô w'asili? B'aye ve wo je, ja'an éfase ya si m'ajô je. 4 Ane Esther a nga jô na, Nge njô bôt a lô mvaé nalé, njô bôt ba Haman be za'a den ésulane bidi m'ate kôme nye.

5 Ane njô bôt a nga jô na, Tindi'i Haman na abo avô, nde d'aye boban aval ane Esther a te jô. Nalé ate njô bôt ba Haman be nga zu ésulane bidi Esther a nga kôm. 6 Ane njô bôt a nga jô Esther ésulane vin na, Za jômô w'asili? Ja'an éfase ya si m'ajô je, d'aye boban, 7 Ane Esther a nga yalan, a jô na, Jam m'aja'é a jam m'asili e ne na: 8 Nge me yeneya mvam mise me njô bôt, a nge njô bôt a nye'e a va'a me jam m'aja'é, a bo jam m'asili, njô bôt ba Haman be za'a ésulane bidi m'aye kôme be, a m'aye bo akiti aval ane njô bôt a te jô.

9 Ane Haman a nga kui atan môs ôte a wô'avak a yen mvaé nlem: ve éyoñ Haman a nga yene Mardochée mbé njô bôt, a ne a ga bo te tebe tetele nge kôlô si amu nye, ane ayaa é nga jaé nye nlem ne lut amu Mardochée. 10 A kôsa bo nalé Haman a nga bi nlem, a ke nda jé; ane a nga lôme bôt be zu bemvôé bé a Zéresch minga wé. 11 Ane Haman a nga kañete be étôto'o ya akume dé, a abui bone dé, a mam mese njô bôt a nga nene nye me, a ane a nga nene nye a dañe bivet a bebo bisaé be njô bôt. 12 Nalé fe Haman a nga jô na, Ya, Esther nga njô bôt a nji kañese mô ba njô bôt be zu ésulane bidi a nga kôm, fo'o ve ma; nalé fe akiti me ne nloene be nye bia njô bôt. 13 Ve ajô di se e ne me te ke jam, éyoñ ése m'ayene Mardochée mone Bejuif a to mbé njô bôt. 14 Ane Zéresch minga wé a bemvôé bé bese be nga jô nye na, Kañese'e na be bo élé nta mètre mewôm mebaé a zañbwa, a mam me tyé ô kat njô bôte na Mardochée a tyebe été: éyoñ éte mia njô bôt mi ke ésulane bidi ava'e to wo nlem. Ane Haman a nga nye'e jam ete; ane a nga jô na be bo élé.

6 Alu te njô bôt a nga bo te ngule ya ke ôyo ; ane a nga jô na be zu kalate a mbe ntilane mam me nga boban, ane me nga lañeban vôm njô bôt a nga to. 2 Ane be nga yen ntilane na, Mardochée a nga kate foé ane Bighan ba Téresch, bôte bebaé ya beba'ale nda njô bôt, ba be nga bo be ba'ale mbé, mbe be nga kômbô bo njô bôt Assuérus jam. 3 Ane njô bôt a nga jô na, Za avale dume a ésemen be nga ve Mardochée amu jame di? Ane bebo bisaé be njô bôt, ba be nga bo be ba'ale' nye, be nga jô na, Be nji ke bo nye jôm. 4 Ane njô bôt a nga jô na, Za a ne nseñ? Eyoñ éte Haman a kuiya nseñ atane ya nda njô bôt, a kobô njô bôte na be tyelé Mardochée élé a te bo nye. 5 Ane bebo bisaé be njô bôt be nga jô nye na, Tame yen, Haman a

tele nseñ, Ane njô bôt a nga jô na, A nyi'in. 6 nalé ate Haman a nga nyin. Ane jô bôt a nga jô nye na, Za jame b'aye bo môť njô bôt a ye nye'e a va'a дума? Eyoñ éte Haman a nga jô nleme wé été na, Za njô bôt a ye nye'e a va'a дума a dañe ma? 7 Ane Haman a nga jô njô bôte na, Môť njô bôt a ye nye'e a va'a дума, 8 kañese'e na be zu ngômesan, nyô njô bôt a wô'ô jaé, a ékabela njô bôt a wô'ô bebe yôp, a jaé je couronne njô bôt nlô: 9 kañese'ee na, be ve ngômesan éte a ékabela éte mo me môťe wua ya bivete bi njô bôt, nyô a dañe дума, ane b'aye jalé bie môť njô bôt a ye nye'e a va'a дума, a ke b'awulu nye a to ékabela yôp nseñe ya nlam, a jô nye ôsu na, Avale di b'aye bo môť njô bôt a ye nye'e a va'a дума.

10 Ane njô bôt a nga jô Haman na, Bo' avôle ya nyoñ ngômesan a ékabela, aval ane w'ate jô, a bo Mardochée mone Bejuif aval ete, nnye a to mbé njô bôt: jame da ya mam mese ô jôya e bo'o te jemban. 11 Ane Haman a nga nyoñ ngômesan a ékabela, a jalé Mardochée, a ke a wulu nye nseñe ya nlam, a jô nye ôsu na, Avale di b'aye bo môť njô bôt a ye nye'e a va'a дума. 12 Ane Mardochée a nga beta zu mbé njô bôt. Ve Haman a nga ji'a ke nda jé a wô'ôlun, éyoñ éte a maneya buti nlô wé. 13 Ane Haman a nga kañete Zéresch minga wé a bemvôé bé bese mam mese me boya nye. Ane beyeme mam bé a Zéresch minga wé be nga jô nye na, Nge Mardochée, nyô ô tatéya ku asu dé, a ne mvoñe bôte Bejuif, w'aye bo te ngule ya bo nye jam, ve w'aye fo'o ku asu dé. 14 Eyoñ éte be ngenan be kobô'ô nye, ane beba'ale nda njô bôt be nga zu, a ji'a nyoñe Haman a zu nye ésulane bidi Esther a nga kôm.

7 Nalé ate njô bôt ba Haman be nga zu ésulane bidi be Esther nga njô bôt. 2 Ane njô bôt a nga beta jô Esther môse baa ya ésulane vin na, Za jômô w'aja'é, A Esther nga njô bôt? B'aye ve wo je: a za jômô w'asili? Ja'an éfase ya si m'ajôđ je, d'aye boban. 3 Eyoñ éte Esther nga njô bôt a nga yalan aj ô na, Nge me yeneya mvam mise môé, A njô bôt, a nge njô bôt a nye'e nalé, be va'a me ényiñe jam mfa'a ya jam m'aja'é, a bôte bam mfa'a ya jam m'asili: 4 amu be kuaneya bia, ma a bôte bam, ane b'aye jiane bia, a wôé, a mane bia. Ve nge be kuaneya bia na bi bo belo befam a belo be binga, me nga ye tabe évô, ja'ane môť a siñe bia a nga ye bo te ngule ya ya'an abim a nga ndaman njô bôt. 5 Ane njô bôt Assuérus a nga kobô a jô Esther nga njô bôte na, A ne za, a ne vé, nyô a ne ngule ya simesan avale jam ete nleme wé? 6 Ane Esther a nga jô na, Môť a vini a môť a siñe bia, a ne mbia Haman nyô. Eyoñ éte Haman a nga ko woñ vôm njô bôt a nga njô bôt be nga to. 7 Ane njô bôt a nga tebe tetele amu ayaa dé a kôlô ésulane vin a ke afupe ya mfôm nda: ane Haman a nga tebe tetele a ja'é ényiñe jé be Esther nga njô bôt; amu a nga yene na njô bôt a nga bôndé fe'e ya bo nye mbia jam. 8 Ane njô bôt a nga bulan a so afupe ya mfôm nda a ke vôm be nga bo ésole vin; Haman a maneya ku éto Esther a nga to. Ane njô bôt a nga jô na, Ye a ye jô'ôbô nga njô bôt a ngu nda été vôm me to? Eyoñ ajô te e nga kui anyu njô bôt, be nga buti Haman asu. 9 Ane Harbona, môť wua ya beba'ale nda be nga to vôm njô bôt a nga to, a nga jô na, Nalé fe tame yen, élé é ne ntaa mètre mewôm mebaé a zañbwa, nje éte Haman a te bo Mardochée, nyô a nga kobô njô bôt mvaé, é tele nda Haman. Ane njô bôt a nga jô na, Tyela'ane nye été. 10 Nalé ate be nga tyelé Haman élé a nga bo Mardochée. Eyoñ éte ayaa njô bôt e nga voé.

8 Môs ôte njô bôt Assuérus a nga ve Esther nga njô bôt nda bôte Haman, môť a nga siñe Bejuif. Ane Mardochee a nga zu vôm njô bôt a nga to; amu Esther a nga kat aval ane ba nye be vuman. 2 Ane njôt bôt a nga vaa élonđo jé a nga nyoñe be Haman, a ve je Mardochee. Ane Esther a nga telé Mardochee a jôđ nda bôte Haman.

3 Ane Esther a nga beta kobô vôm njô bôt a nga to, a ku si mebo mé, a ye'elane nye a mili'i mise na a vaa mbia jam Haman môťe ya Agag, a fe'e jé a nga bôndé ane a ne bo Bejuif jam. 4 Ane njô bôt a nga sam Esther ntum or. Nalé ate Esther a nga kôlô si a tebe njô bôte mis. 5 Ane a nga jô na, Nge njô bôt a neye'e nalé, a nge me yeneya mvam mise mé, a nge njô bôt a lô jam ete zôsô, a mise mé me nyeke'e ma, be tili'i na be kôñelane bekalate ya fe'e Haman, mone Hammedatha môťe ya Agag, mbe bete a nga tili na be jiane Bejuif be ne mesi me njô bôte mese : 6 amu me ne ngule ya jibi yen mbia jam a ye zu be bôte bam aya ? nge na me ne ngule ya yen aya ane bôt me vumane be b'ajañ ? 7 Ane njô bôt Assuérus a nga jô Esther nga njô bôt a Mardochee mone Bejuif na, Mi lô, me vey a Esther nda bôte Haman, a be nga tyelé nye élé yôp, amu a nga ke Bejuif mo mé nyô. 8 Mia fe tila'ane Bejuif, aval ane mi anye'e, mi tote jôé njô bôt, a ve wô ndem a élonđo njô bôt ; amu ntilan ô nga veban a élonđo njô bôt, te ke môť a ne ngule yakôñelane wô.

9 Ane be nga loene betili bekalate be njô bôt éyoñ éte, ngone lale, nje éte é ne ngone Sivan, môťe mewôm mebaé a lale ya été ; ane e nga tiliban aval ane mam mese Mardochee a nga jô Bejuif, a bivet, a bengovina a biwôlô bi bôt bi ajôđ mesi, mme mete me ne ataté Inde akekui Éthiopie, mesi ntet a mewôm mebaé a zañbwa, a lôme be si se a ntilane ya été, ayoñ ese a nkobô wop, a Bejuif a ntilane wop, aval ane nkobô wop ô né. 10 A nga tili a tote jôé njô bôt Assuérus, a ve wô ndem a élonđo njô bôt, a lôm bekalate be ke b'akalan a bôt b'awulu bikabela, be bete bikabela bi adañe wulu avô, mbie bite be nga bo be bo'o bie ésaé njô bôt, bi nga bialé nnôm ékabela wé : 11 mbe bete été njô bôt a nga jô Bejuif be mbe minlam mise na be sulane vôme wua, a kam ényañe jap, be jian, a wôé, a mane ngule ése ya bôt a mesi, ba be nga kômbô wôé be, a ayôm e bone dap a beya, a nyoñe biôm be nga sa be, 12 môťe wua mesi me njô bôt Assuérus mese, ñwô ôte ô ne môť awôm a lale ya ngon awôm a baa, nje éte é ne ngon Adar. 13 Kalate a mbe ntilane na, atañ e katebane si se, a nga yiane bôte bese na, Bejuif be tabe nkôman môť ôte a kune bebien mfa'a ya bôt b'asiñe be. 14 Nalé ate bôte be nga kalane bekalate, be nga to bikabela bi nga dañe wulu avô be nga bo be bo'o bie ésaé njô bôt, be nga kôlô a ke avô amu atañ njô bôt ; ane atañ ete e nga katebane Suse nda njô bôt.

15 Ane Mardochee a nga kui atan a so'o be njô bôt, a be'e ngômesan njô bôt é to bleu a éfumulu, a be'e beta couronne or, a mbamba éwoman ndombo a évindi: ane nłame ya Suse ô nga kutan a yen mvaé. 16 Bejuif be nga bili éfufup a mvaé, a mevak a duma. 17 A si se, a nłam ôse, vôm ase atañ njô bôt a njôane wé bi nga kui, Bejuif be nga yen mvaé a vak, be nga bo ésulane bidi a yen mbamba môť. A bôt abui ya si éte be nga kôñelan a bo Bejuif; amu woñ be nga ko Bejuif ô nga bi be.

9 Nalé ate ngon awôm a baa, nje éte é ne ngon Adar, môs awôm a lale ya été, éyoñ atifi njô bôt a njôane wé bi nga ye bo bebé ya boban, môs bôt be nga siñe Bejuif be nga to ndi nleme na b'aye jôô be (ane jam ete e nga viane kôñelan, ane Bejuif be be nga viane jôô ba be nga siñe be), 2 Bejuif be nga sulane bese minlam miap vôm ase mesi me njô bôt Assuérus mese, a ke ba be nga kômbô bo be abé mo nyô: a te ke mô t a mbe ngule ya jibi be; amu woñ be nga ko be ô nga bi bôte bese. 3 Ane biwôlô bi bôt bi ajôô mesi bise, a bivet, a bengovina, a ba be nga bo ésaé njô bôt, be nga volô Bejuif: amu woñ be nga ko Mardocheé ô nga bi be. 4 Amu Mardocheé a mbe éwôlô nda njô bôt, a дума dé e nga yiane mesi mese; amu mô t ate Mardocheé a nga dañe nenenen. 5 Ane Bejuif be nga wôé bôte bese be nga siñe be a nkpwaté mekôn, a wôé a jiane be, a bo ba be nga siñe be ane be nga nye'e. 6 Ane Bejuif be nga wôé a jiane bôte mintete mitan Suse nda njô bôt. 7 A Parschandatha, Dalphon, Aspatha, 8 Poratha, Adalia, Aridatha, 9 Parmaschtha, Arizaï, a Vajezatha, 10 awôme bone Haman mone Hammedatha, mô t a nga siñe Bejuif, be nga wôé be; ve be nji ke mo map mfa'a ya biôme ya nsa.

11 Môs ôte tañe ya ba be nga wu Suse nda njô bôt é nga zu be njô bôt. 12 Ane njô bôt a nga jô Esther nga njô bôte na, Bejuif b'ate wôé a jiane bôte mintete mintan Suse nda njô bôt, a awôme bone Haman; ajô te ngo'o abim be nga bo mesi me njô bôt mevok! Nde te za jômô w'aja'a? b'aye ve wo je: nalé fe za jômô w'abeta sili ? j'aye boban. 13 Ane Esther a ng jô na, Nge njô bôt a nye'e nalé, a kañese'e na Bejuif be ne Suse be bo fe nalé akiti aval ane atifi ya môse wu, a awôme bone Haman e tyeléba'an élé yôp. 14 Ane njô bôt a nga jô na e bobane nalé: ane atifi ete e nga katebane Suse; ane be nga tyelé awôme bone Haman yôp. 15 Ane Bejuif be nga to Suse be nga sulane fe vôme wua môs awôm a nyini ya ngon Adar, ane be nga wôé bôte mintete mila Suse; ve be nji ke mo map mfa'a ya biôme ya nsa. 16 Ane Bejuif bevo'o be nga to mesi me njô bôt be nga sulane vôme wua, a kam ényifne jap, a bi awo'an mfa'a ya bôt be nga siñe be, ane be nga wôé bôte ya ba be nga siñe be toyini mewôme zañbwa a étan; ve be nji ke mo map mfa'a ya biôme ya nsa.

17 Mam ma me nga boban môs awôm a lale ya ngon Adar; a môs awôm a nyini ya été be nga wo'an, a bo wô môse ya ésulane bidi a mevak. 18 Ve Bejuif be nga to Suse be nga sulane vôme wua môs awôm a lale ya été, a môs awôm a nyini ya été; a môs awôm a tane ya été be nga wo'an, a bo wô môse ya ésulane bidi a mevak. 19 Ajô te Bejuif ya minlam, be be nga to minlam mi ne te mbôman aka'a mekok, be wô'ô bo môs awôm a nyini ya ngon Adar môse ya mevak a ésulane bidi, a mba môs mô t a lôme nyô mbo'o mengap.

20 Ane Mardocheé a nga tili mam ma, a lôme me Bejuif bese be nga to mesi me njô bôt Assuérus mese bekalate, ba be ne bebé a ôyap, 21 a kate be na be ba'ale môs awôm a nyini ya ngon Adar, a môs awôm a tane ya été, mbu ôse, 22 aval ane melu ya Bejuif be nga wo'ane me mfa'a ya bôt be nga siñe be, a ngon é nga kôñelane be ôlun ô bo mevak, a kôñelane be du e bo be mba môs; nde b'aye bo mie môse ya ésulane bidi a mevak ; a môte wua a lôme nyô mbo'o mengap, a ve bôt be ne éngôngole biôm. 23 Ane Bejuif be nga ve'ele bo aval ane be nga taté, a aval ane Mardocheé a nga tili be; 24 amu Haman mon Hammedatha, mô t

ya Agag, môť a nga siñe Bejuif bese, a nga bôndé fe'e ya bo Bejuif jam a jiane be, a bo Pur, e ne na, asimba, ane a ne wôé be, a jiane be; 25 ve éyoñ jam ete e nga kui be njô bôt, ane a nga jô a bekalate na, mbia fe'e wé a nga bôndé mfa'a ya Bejuif, a bulane nlô wé yôp, a na, émien a bone bé be tyeléban élé éte.

26 Ajô te be nga loene môse mite na Purim, aval ane jôé ya Pur. AJô te, amu mejô mese ya kalate ate, a amu mam be nga yen mfa'a ya jam ete, a avale mam e nga bo be, 27 ane Bejuif be nga bo atiñ, a ba'ale de mfa'a wop, a mfa'a ya mvoñe bôte jap, a ba bese b'aye fubu be be, ane d'aye bo te selan, nalé b'aye ba'ale môse mite mibaé aval ane ntilane ya été, a aval ane éyoñ be nga tiñeti mie, mbu ôse ; 28 ane môse mite b'aye simesane mie a ba'ale mie akekui miaé mi bôte mise, nda bôt ése, si se, a nlam ôse ; a môse ya Purim mite mi aye bo te man vôm Bejuif be to, nalé fe nsimesan b'asimesane mie te jañ mfa'a ya mvoñe bôte jap.

29 Ane Esther nga njô bôt, ngon Abichaïl, a Mardocheé mone Bejuif, be nga tili be bili ngul ése a ve kalate baa ate ya Purim ngu. 30 Ane a nga lôme Bejuif bese bekalate, mfa'a ya mesi ntet a mewôm mebaé a zañbwale ya si Assuérus, a mejô ya mvo'é a benya mejôô, 31 a ve môse mite ya Purim ngu mfa'a ya biyoñe biap be nga tiñeti; aval ane Mardocheé mone Bejuif a Esther nga njô bôt be nga jô be, aval ane be nga tiñeti mfa'a wop a mfa'a ya mvoñe bôte jap, amu jam be ng bômbô de zaé a yôn. 32 Ane atiñ Esther e nga ve mam mana ya Purim ngu; ane e nga tilibane kalate.

10 Ane njô bôt Assuérus a nga lôm ajô taxe mesi, a bikôte bi mañ. 2 A mam mese ya ngule jé a éwôlô jé, a nya nkañete ya anene Mardocheé, ane njô bôt a nga nene nye, ye me nji bo ntilane kalate a ne ntilane mame ya bejô bôte ya Médie a Perse? 3 Amu Mardocheé mone Bejuif a nga latan njô bôt Assuérus, a mbe éwôlô mfa'a ya Bejuif, a abui bobenyañ e nga kañese nye, a nga jeñ mvaé ya bôte bé, a kobô mvoñe bôte jé ése mvo'é.

Rev. Matthias MEYE
Secrétaire Général 1961.....